

נקודת אור בפרשה - שבת קודש - פרשת כי תשא

בפרשתנו מצווים אנו על שמירת השבת, וכנאמר בפסוק: "וַשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתָהּ הוּא לַעֲלֹם". **ובפרקי דרבי אליעזר** (פרק יט) **מובא**: "אמר הקב"ה, השבת נתתי להם לישראל, אות היא ביני לבינם, שבששת ימי המעשה פעלתי [=בראתי] את העולם, ובשבת נחתי, לפיכך נתתי להם לישראל ששת ימי המעשה, ובשבת יום מנוחה וקדושה לי ולהם, לכך נאמר "ביני ובין בני ישראל אות הוא לעלם".

בגמרא (סנהדרין סה:): **מסופר** על קיסר גוי בשם 'טורנוסרופוס' ששאל את רבי עקיבא, מה שונה יום שבת משאר ימות השבוע, והרי הוא יום ככל הימים?! אמר לו רבי עקיבא: "במה אתה שונה משאר בני האדם, והרי גם אתה בן אדם כמו כולם?!" אמר לו הקיסר: "אותי מינה המלך לקיסר, ובזה חשוב אני יותר משאר בני האדם". אמר לו רבי עקיבא: "הקב"ה קידש את יום השבת יותר משאר הימים, ובזה שונה ומשובח הוא יותר מהם". שוב שאל הגוי: "האם יש לך ראיה שיש חשיבות גדולה יותר ליום השבת?!" **ענה לו רבי עקיבא**: "יש נהר אחד בשם 'סמבטיון', שבכל ימות השבוע פולט ומשליך אבנים מתוכו לחוץ, ואילו ביום שבת הוא נח מזעפו, ואינו משליך אבנים". אמר הגוי: "נהר זה רחוק מכאן ואין באפשרותי לראותו, האם יש לך ראיה אחרת כדי להוכיח לי את מעלת השבת?!" ענה לו רבי עקיבא: "בכל ימות השבוע אם יעשה הקיסר כישוף יוכל להעלות את רוח אביו שנפטר, אבל ביום שבת לא יתאפשר לו לעשות כן", ואכן כך היה. **ללמדנו**, שביום שבת אפילו בשמים שובתים, וכל שכן שיש לשבות ממלאכה גם כאן בארץ.

ובספר 'פרדס יוסף' כתב בשם היעב"ץ, שיש מופת נוסף ביום השבת, שגם היונה אינה תולשת מן המחובר ביום שבת [על פי זה ביארו את הפיוט "יונה מצאה בו מנוח", שהיונה נחה בשבת ואינה תולשת מן המחובר]. וגדולה מזאת מובא ב'עין יעקב': "שמעתי מחכם אחד שיש לו קבלה, שהיונים אינם אוכלים מתבואה שנקצרה בשבת". **ואם דומם ובעלי חיים מרגישים את קדושת השבת**, ומבינים שיש לשבות בשבת, על אחת כמה וכמה שכל יהודי בר דעת צריך להבין ולהרגיש זאת!

ומדוע באמת שמירת השבת וקדושתה חמורים וחשובים כל כך? - מכיון שהשבת היא היסוד העיקרי של עם ישראל, וכשהיסוד חסר - כל מה שהאדם מנסה לבנות, אינו יכול להתקיים.

ובל יחשוב האדם ש'הוא שומר את השבת', אלא ההיפך הוא הנכון; 'השבת שומרת עליו', **וכמסופר בגמרא** (שבת קכא:), על יוסף בן סימאי שהיה אפוטרופוס [=ממונה על ממונו] של המלך, ופעם אחת פרצה שריפה בחצרו ביום שבת, ומכיון שהיה מקורב למלכות, באו גויים מטעם בית המלך כדי לכבות עבורו את השריפה, ואף שמצד הדין הדבר היה מותר, היות והגוי מכבה מעצמו (כמבואר בשו"ע או"ח סימן שלד סעיף כה), עם כל זה החמיר יוסף בן סימאי על עצמו ולא נתן להם לכבות. **באותה שעה נעשה לו נס**, ירדו גשמים וכיבו את השריפה, כדי להציל אותו מהפסד, **זאת משום** שויתר על ממונו לכבוד שמירת השבת, לכן זכה שהשבת תשמור על ממונו.

נסיים בסיפור מרגש הממחיש את קדושת השבת וחובת שמירתה: בזמן השואה אסרו על היהודים היושבים בגטו לאכול או להאכיל אחרים שלושה ימים. היתה אישה אחת שדאגה למזון לילדי הגטו, וכשהתגלתה לשומרי הגטו, העמידו אותה למשפט. המשפט נערך על ידי יהודים שלימדו אותם את החוקים, כששני קצינים גויים עומדים ומפקחים על ניהול המשפט. מנהגם היה כי בתום המשפט ניתן לבקש חנינה, ואז מפחיתים מן העונש. השופטים גזרו על אותה אישה להיות בצינוק [=מקום שורך מתחת לאדמה] שלושה ימים ללא אוכל ושתייה, וכמנהגם שאלוה; האם היא מבקשת חנינה, ומשלא השיבה לשאלתם השאירו כך את עונשה. בנה ישב בין קהל הצופים, וכאשר ראה כי אמו נמנעה מלהשיב על החנינה, החל צועק לעברה: "אמא, בקשי חנינה, והרי זה צער גדול לשבת בצינוק!" השיבה אמו: "בני, כל מילה נוספת שאדבר - יצטרך השופט היהודי לכתוב, והרי שבת היום!!! **יהי רצון ונזכה להגיע למעלה נשגבה זו, אמן!**